

Loess and periglacial phenomena: Symposium of the INQUA Commission on Loess: Lithology, Genesis and Geotechnic Definitions and IGU Commission for Periglacial Studies: Field and Laboratory Experimentation, Normandy-Jersey-Brittany, Caen, August 1986. Ed. by Márton Pécsi, Hugh M. French. (Studies in geography in Hungary, 20).

Akadémiai Kiadó, Budapest 1987. 311 s., ill. 25 cm. USD 36.-.

Bogen indeholder 21 artikler vedrørende forskellige periglaciale emner, og er resultatet af et periglacial-symposium, der i 1986 afholdtes ved universitetet i Caen, Frankrig. Mødet var sponsoreret af to instanser: INQUA Commission on Loess og IGU Commission on the Significance of Periglacial Phenomena. Tretten af artiklerne er på engelsk, mens resten er på fransk. Artiklerne er grupperet efter to overordnede problemkrede. Dels Lithology, Genesis and Geotechnical Study of Loess, dels Periglacial Studies on Field and Laboratory Experimentation. Inden for den første hovedgruppe spænder emneområderne fra aktualistiske beskrivelser af periglaciale områder i Kina og Spitsbergen, til beskrivelser fra tidligere periglaciale områder i Frankrig, Ungarn og Italien. Endvidere berøres forskellige metodologiske aspekter som f.eks. termoluminescens-datering af loessaflejringer. I den anden hovedproblemkreds redegøres for en række eksperimenter og undersøgelser, dels foretaget i nuværende periglaciale områder, dels foretaget i egentligt laboratorieregi. Som eksempler på interessante redegørelser kan nævnes laboratorieeksperimenter vedrørende rollen af debris flows i dannelsen af det udbredte skrænt-sediment grezé-litee samt en diskussion af måden, hvorpå de ungarske bjergområder har erhvervet deres nuværende periglaciale præg. Bogen redegør således på god vis for en række af de forskningsmæssige problemstillinger, der i firserne var aktuelle inden for denne del af den periglaciale og palæoklimatiske problemkreds. Selve bogen ligger ikke trykningsmæssigt og typografisk helt i top, et problem som den desværre deler med ganske mange symposiepublikationer.

Ole Humlum

The great Tangshan earthquake of 1976: an anatomy of disaster. Ed. by Chen Yong et al.

Pergamon Press, Oxford 1988. VIII, 153

s., ill. fig. 24 cm. GBP 20.-.

Natten til den 28. juli 1976 rystedes provinsen Tangshan i det nordvestlige Kina af et jordskælv med styrken 7,8 på Richterskalaen. Ved jordskælvet ødelagdes umådelige værdier; en industriby med millionbefolkning blev på det nærmeste jævnet med jorden, 240.000 mennesker dræbtes, hvorved bl.a. mere end 7.000 familier helt udslettedes. Jordskælvet regnes med rette for en af historiens mest ødelæggende naturkatastrofer. I bogens første del skildres dels selve jordskælvets umiddelbare effekter med hensyn til terrænmæssige ændringer samt ødelæggelser på bygninger, veje og jernbaner, dels redegøres for en række øjenvidneskildringer af katastrofen og tiden umiddelbart derefter. I bogens anden del redegøres der for, hvorledes samfundet søgte at afbøde de værste umiddelbare effekter samt, hvorledes hjælpearbejde og genopbygning struktureredes og iværksattes. I den tredje del af bogen præsenteres det seismologiske begivenhedsforløb omkring ulykken, den geologiske baggrund, ligesom tidligere jordskælv i området gennemgås. I bogens fjerde og sidste del redegøres for jordskælvsvarsling i Kina. Bogen er letlæst og oplysende; stedvis er der som konsekvens af emnet tale om egentlig spændende læsning. Stedvis optræder tekststykker og illustrationer, der ikke virker logiske set med en vesteuropæers øjne; i disse tilfælde er der oftest tale om en ros af det herskende politiske system, der kan virke lidt malplaceret i sammenhængen. Dette skæmmer dog som helhed ikke bogen, der på omfattende og stedvis medrivende vis redegør for denne næsten ufattelige naturkatastrofe og det store genopbygningsarbejde, der fulgte i kølvandet herpå. Selve bogen foreligger i letlæst tryk og typografi, omend reproduktionen af en del af illustrationerne lader noget tilbage at ønske med hensyn til sværtningsgraden.

Ole Humlum

Richard Fifield: International research in the Antarctic.

Oxford University Press, Oxford 1987. VI, 146 s., ill. 25 cm. GBP 25.-.

SCAR, den Videnskabelige Komité vedrørende Antarktisk Forskning (Scientific Committee on Antarctic Research) blev oprettet som et resultat af den store indsats i forbindelse med Det Internationale Geofysiske År i slutningen af 1960'erne. Komitéens formål er at koordinere for-

skellige nationers forskningsindsats i Antarktis samt at kommunikere resultaterne af disse ud til en bredere offentlighed. Bogen repræsenterer rapporter fra en række af SCAR's arbejdsgrupper, gennemarbejdet af bogens forfatter Richard Fifield, der til daglig fungerer som managing editor for tidsskriftet *New Scientist*. Mange emner og problemstillinger berøres oversigtsmæssigt i bogen. Eksempelvis udvælgelsen af forskningsopgaver, logistiske problemstillinger, telekommunikation, geodæsi og kartografi, geologi, glaciologi, meteorologi, botanik og zoologi, samt fysiske og psykiske problemer knyttet til forskningssarbejde i Antarktis. Bogen er et af SCAR's ansigter og foreligger i fornemt tryk med mange informative og/eller smukke illustrationer. Enkeltkapitlerne er som helhed velskrevne og oplysende, og bogen kan anbefales som en fyldig introduktion til det antarktiske område og de i dag aktuelle videnskabelige problemstillinger i dette område.

Ole Humlum

Moor- und Torfkunde. Hrsg. von Karlhans Göttlich. 3. vollständig überarb. erg. u. erw. Aufl.

Schweizerbart'sche, Stuttgart 1990. 529 s., ill. 24 cm. DEM 88.-.

Som i de tidligere to udgaver af denne bog (udgivet i 1974 og 1980) sigter Det Tyske Selskab for Mose- og Tørvevidenskab i denne reviderede og stærkt udvidede udgave mod at fremstille emnet - moser og tørv - som en syntetisk videnskab, idet man betragter fænomenet som værende i en nøgleposition både landskabsmæssigt og geovidenskabeligt. 17 forfattere med hver deres speciale dækker således emnet meget bredt lige fra strengt naturvidenskabelige (kemiske, fysiske og biologiske) indfaldsvinkler til emner som kultivering af moseområder, mosearkæologi og anvendelsen af tørv i medicinsk sammenhæng. Bogen får herved et spændende tværfagligt præg i sin fremstilling af mosevidenskab. En bredere læserskare vil således kunne fatte interesse for emnet "mosen" i en bog af denne type samtidig med, at specialisten i de enkelte afsnit finder enkelttemerne behandlet på et højt videnskabeligt niveau.

Bjarne Holm Jakobsen

Vegetation and erosion: processes and environments. Ed. by J. B. Thornes.

Wiley, Chichester 1990. XVII, 518 s., ille.